

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 303/06-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť R. K., L., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 7 C 224/03-97 z 12. júna 2006 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co 234/06-102 z 24. júla 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2006 doručená sťažnosť R. K., L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“) č. k. 7 C 224/03-97 z 12. júna 2006 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 17 Co 234/06-102 z 24. júla 2006.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 7 C 224/03-97 z 12. júna 2006 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku za podané dovolanie. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský

súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu ako súdu prvého stupňa potvrdil. Ďalej zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta, že tak uznesením okresného súdu č. k. 7 C 224/03-97 z 12. júna 2006, ako aj uznesením krajského súdu č. k. 17 Co 234/06-102 z 24. júla 2006 bolo porušené jeho základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože „*sudkyňa OS Pov. Bystrica porušila zákon keď mi neuznal oslobodenie od súd. poplatkov (...). A navyiac sudkyňa vie dopredu, že budem neúspešný*“.

Sťažovateľ sa domáhal vyslovenia porušenia označeného základného práva a navrhol tiež, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 46 000 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je označené porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 7 C 224/03-97 z 12. júna 2006 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co 234/06-102 z 24. júla 2006.

1. Ústavný súd konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľ napadol tak rozhodnutie okresného súdu, ako aj rozhodnutie krajského súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutie okresného súdu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal v dôsledku odvolania sťažovateľa krajský súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k okresnému súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd pripomína, že podľa svojej

ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Otázka posúdenia podmienok oslobodenia od platenia súdnych poplatkov je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je, že „sudkyňa OS Pov. Bystrica porušila zákon keď mi neuznal oslobodenie od súd. poplatkov (...). A naviac sudkyňa vie dopredu, že budem neúspešný“.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu okrem iného vyplýva, že:

„(...) Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že navrhovateľ osobne podal na súde prvého stupňa dňa 28. 02. 2006 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29. 09. 2005 č. k. 4 Co 75/2005-75, čo má súd za preukázané z podacej pečiatky okresného súdu. Z obsahu spisu je zrejmé, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 25. 11. 2005, kedy bol doručený všetkým účastníkom konania. Z uvedeného vyplýva, že zákonná jednomesačná lehota na podanie dovolania proti uvedenému rozhodnutiu začala plynúť všetkým účastníkom konania, teda i navrhovateľovi, dňa 26. 11. 2005 a skončila dňa 27. 12. 2005 (v zmysle ust. § 57 ods. 1, ods. 2 O. s. p.). Na základe zistených skutočností možno konštatovať, že navrhovateľ podal dovolanie proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oneskorene, dva mesiace po zákonom stanovenej lehote, čo bráni vecnému prejednaniu tohto dovolania. Z uvedeného dôvodu odvolací súd má za to, že sa v danom prípade jedná o zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva zo strany navrhovateľa.“

Podľa názoru ústavného súdu právny názor krajského súdu v danej veci je zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom. Krajský súd ku všetkým zásadným námietkam sťažovateľa zaujal stanovisko, a preto aj ústavný súd ho považuje za dostačujúci, ale aj ústavne relevantný. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba považovať odvolanie sťažovateľa v danom prípade za nedôvodné.

V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánom zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny

názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2006